

2010-04-23

Civilförsvarsförbundet
Styrelsen
Box 2034
169 02 SOLNA

Nominering av Årets krisberedskapskommun 2010

Järfälla civilförsvarsförening nominerar Järfälla kommun till priset Årets beredskapskommun 2010.

Vi vill särskilt lyfta fram att kommunen har

- utbildat över 60 kommuninvånare till i krisläge ovärderliga medarbetare genom att låta dem gå Civilförsvarsförbundets kurs för frivilliga resursgrupper (FRG),
- samordnat övningar för FRG, räddningstjänsten, polisen och kommunen för att främja en god samverkan mellan enheterna,
- organiserat ett gemensamt särskilt beredskapsförråd för kommunens, FRG:s och FRO:s krisberedskapsutrustning,
- anskaffat omfattande reservutrustning för elförsörjning, vattenförsörjning, internkommunikation, information till allmänheten, lokaluppvärmning mm samt utbildat FRG i skötsel och drift vid krisläge,
- utvecklat POSOM-funktionen att omfatta medverkan från kyrkor och samfund,
- utrustat – som stöd för den mer vardagliga krisberedskapen – ett flertal allmänna samlingsplatser (simhall etc.), kommunala anläggningar (kommunalkontoret etc.) och funktioner (hemhjälpstruller etc.) med hjärtstartare via Civilförsvarsförbundet. .

Föreningen konstaterar att krisberedskap för en kommun innebär att man alltid är beredd på att hantera såväl förutsebara som oväntade extraordinära händelser så snabbt, effektivt och smärtfritt som möjligt. Det finns ingen organisation som kan klara att förutse allt. Men genom att långsiktigt organisera och bygga upp beredskapen, samtidigt som man i det vardagliga tänkandet och agerandet möter och löser praktiska problem, kan mycket förberedas.

Järfälla kommun har sedan lång tid haft dessa perspektiv för ögonen, oavsett politisk ledning och organisation. Vi menar att Järfälla kommun på ett föredömligt sätt uppfyller sina skyldigheter enligt dels lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, dels lagen ((2003:778) om skydd mot olyckor. Detta sker genom den planering och de förberedelser som har gjorts – och som ständigt pågår – för att hantera extraordinära händelser, kriser samt svåra påfrestningar för samhället

Kommunens arbete med dessa frågor har dokumenterats i handlingen ”Säkerhet, beredskap och krishantering i Järfälla kommun”, vilken har antagits av fullmäktige i februari 2008. Avsikten är att förelägga fullmäktige en reviderad version när ett nytt fullmäktige har tillträtt efter valet hösten 2010. Vi konstaterar vidare att kommunen kring årsskiftet 2008/2009 utarbetade och spred till alla hushåll broschyren ”Var beredd – Kunskap och information för din trygghet och säkerhet”. En kopia av dessa handlingar bifogas denna nomineringsskrivelse (*bilaga 1* respektive *bilaga 2*).

Detaljmotivering

Civilförsvarsförbundet har angett sex kriterier för att en kommun ska kunna få priset Årets beredskapskommun 2010. Dessa kriterier är enligt förbundets hemsida följande:

1. En aktuell risk- och sårbarhetsanalys.
2. En person som på minst halvtid uttalat arbetar med beredskaps- och säkerhetsfrågor.
3. Ett åtgärdsprogram för hur beredskapen inför kriser som drabbar den lokala miljön ska förbättras.
4. En planering för hur enskilda människors engagemang och frivilliga organisationer ska tas tillvara före, under och efter en kris bl.a. genom att använda sig av FRG.
5. För allmänheten lättillgänglig information som beskriver kommunens beredskap samt vad som är viktigt att veta vid en kris i kommunen.
6. Vidtagit andra åtgärder för att öka beredskapen inför kriser.

Föreningen visar i det följande på vilket sätt Järfälla kommun uppfyller samtliga dessa punkter.

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Som redan framgått har Järfälla kommun har ett handlingsprogram som är benämnt ”Säkerhet, beredskap och krishantering i Järfälla kommun”. Detta handlingsprogram följer av ”Lagen om skydd mot olyckor” samt ”lag om extraordinära händelser” som skall fastställas av kommunalfullmäktige under varje mandatperiod. Järfälla kommun har valt att göra detta i ett och samma sammanhang. I handlingsprogrammet ingår sårbarhetsanalyser. Nuvarande handlingsprogram omfattar perioden 2008-2011 och kommer att revideras under första kvartalet 2011. **Punkterna 1 och 3 i förbundets kriterier är uppfyllda.**

Kommunens krishanteringsorganisation

Ansvar för beredskapsplanering ligger hos Kommunledningskontoret. Hos detta finns en heltidsarbetande beredskapssamordnare som även kan falla tillbaka på andra resurser inom kontoret. Beredskapssamordnaren har löpande kontakter med alla förvaltningschefer, vilka har det operativa ansvaret för att beredskapen fungerar när det behövs. **Punkt 2 i förbundets kriterier är uppfylld.**

Utformningen av Järfälla kommuns organisation vid extra ordinär händelse, större olycka eller allvarlig händelse vilar på vad som enligt statsmakterna menar ska vara vägledande för kommunens samlade krishanteringsarbete. Detta uttrycks som att det är samhällets *normala fredsarbete* som skall vara utgångspunkten, och att förmågan på *lokal nivå* skall utgöra grunden för beredskapen, samt att denna förmåga vid behov skall kunna kompletteras med åtgärder på regional och central nivå.

Detta har preciserats i tre principer. Dessa är:

Ansvarsprincipen, den som normalt har ansvar för en verksamhet ska även ha detta ansvar vid kris- och krigssituationer.

Likhetsprincipen, verksamhetens organisation och lokalisering skall så långt som möjligt överensstämma i fred, kris och krig.

Närhetsprincipen, kriser skall hanteras på lägsta möjliga nivå i organisationen.

Järfälla kommuns krishanteringsorganisation bygger därför i allt väsentligt på den ordinarie organisationen. Detta innebär konkret att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden också har ansvaret då kriser, större olyckor eller annan allvarlig händelse inträffar.

Järfälla Civilförsvarsförning

Kommunstyrelsen utgör *krisledningsnämnd*, enligt ett kommunalfullmäktigebeslut. Det samlade operativt inriktade arbetet sker i *krissamordningsgruppen*. Inga kollektiva eller samfälliga beslut fattas av gruppen. Respektive förvaltningschef ansvarar för detta. Som beslutsstöd finns en *analysgrupp*, som har till uppgift att samla in och ställa samman information, göra analyser, lämna förslag till beslut, i sådant fall att händelsen så kräver göra prognoser eller mera långsiktig bedömning av tänkbar utveckling. Vidare ingår i organisationen en informationsfunktion som har till uppgift att sörja för att kommunens invånare får en snabb, korrekt och allsidig information om händelsen. Även kommunens *POSOM-grupp* (Psykologiskt och socialt omhändertagande vid större olyckor, kriser och katastrofer) ingår i krissamordningsorganisationen. Gruppen består av personal från kommunens förvaltningar samt representanter från brandkåren Attunda, Polisen Norrort och trossamfund.

Sedan ca 5 år tillbaka ingår även resurser från *FRG Järfälla* (Frivilliga Resursgrupper i Järfälla) där per idag ett 60-tal personer finns kontrakterade att bistå kommunen med personal och kunskap vid en extra ordinär händelse. Här ingår återkommande övningar i tänkbart scenario för att inöva samarbete och träning i för ändamålet avsett material.

Hos respektive funktionsansvarig, på varje förvaltning samt i de för kriser utrustade "krisskåpen" finns "beredskapspärmen" som i stort sett innehåller vad som beskrivits ovan. Varje förvaltning ansvarar sedan för att beredskapspärmen kompletteras utifrån respektive förvaltnings behov och förutsättningar.

Återkommande övningar har hållits, där scenarierna har varit utformade med avseende på sådana förutsättningar som bedömts relevanta för Järfällas del. Dessutom genomför årligen med jämna mellanrum utbildningar och omvärldsorientering i form av föreläsningar kring aktuella och relevanta teman. ***Punkterna 4 och 6 i förbundets kriterier är uppfyllda.***

Information till invånarna

Som också nämnts i det föregående gav Järfälla kommun kring årsskiftet 2008/2009 ut en handbok, benämnd "Var beredd – Kunskap och information för din trygghet och säkerhet". Handboken, som spreds till alla hushåll, har ett tydligt omslag i rött och informerar om innebörden av lagen om skydd mot olyckor och om var och ens ansvar att förhindra olyckor. Handboken innehåller också goda råd för att förhindra att olyckor sker i hemmen, på arbetsplatser och på andra platser i samhället. Den ger också bra information om akuta insatser där personer har insjuknat. Denna handbok kommer att löpande revideras när så behövs och delas ut till alla hushåll igen. ***Punkt 5 i förbundets kriterier är uppfylld.***

Med vänlig hälsning

Styrelsen för Järfälla civilförsvarsförning genom

Olof Söderberg
ordförande

Bilagor

1. Säkerhet, beredskap och krishantering i Järfälla kommun. Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor 2008 – 2011. Plan för hantering av extraordinära händelser 2008 – 2011. Kommunledningskontoret oktober 2007.
2. Var beredd. Kunskap och information för din trygghet och säkerhet. Broschyr (32 s) utgiven av Järfälla kommun december 2008.